

PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY

CYKL 6-LETNI

SKRZYPCE

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Klasa pierwsza

- Dobranie odpowiedniej wielkości skrzypiec i smyczka.
- Sprawdzenie formy podstawka: struny powinny być rozłożone niezbyt szeroko oraz bliżej gryfu.
- Nazwy części skrzypiec i smyczka należy wprowadzać w miarę potrzeby porozumiewania się z uczniem.
- Rozśpiewanie i umuzykalnienie ucznia.
- Rozwijanie wyobraźni muzycznej.
- Nauczenie śpiewania z pamięci prostych piosenek z tekstem, granych później na instrumencie ze słuchu i z nut.
- Śpiewanie i rozpoznawanie interwałów.
- Rozluźnienie organizmu i adaptacja do instrumentu — ruchy manipulacyjne.
- Rozwijanie wyobraźni i świadomości ruchowej — ruchy imitujące grę.
- Ćwiczenia przygotowawcze i opanowanie układu gry lewej i prawej ręki.
- Stawianie palców lewej ręki oraz prowadzenie smyczka — ruchy świadomie kierowane. Granie ze słuchu prostych piosenek pizzicato i smyczkiem, z rozpoczynaniem od różnych dźwięków i palców (transpozycja).
- Czytanie nut i gra z nut. Różne układy palców w I pozycji.
- Łatwe formy chromatyki.
- Ruchy zmian pozycji na flażoletach naturalnych.
- Zmiany pozycji z I do III tym samym palcem w piosenkach ze słuchu i z nut.
- Prostolinijne, równoległe do podstawka prowadzenie smyczka i wydobywanie ładnego dźwięku. Prawidłowa pulsacja.
- Wartości nut: półnuta, ćwierćnuta, ósemka.
- Dó'aché: umiejętność gry całym smyczkiem, górną połową i dolną połową.
- Naprzemienna praca smyczka: całym smyczkiem — górną połową — całym smyczkiem — dolną połową. Uwaga: szczególnie czuwać nad pracą prawej ręki w dolnej części smyczka i przy żabce. Zmiana strun dęta-clz — elementy techniki przygotowawczej prawej ręki.
- Legato do czterech nut. Gra na dwóch strunach, łatwe dwudźwięki z pustą struną. Rozpoznawanie bizunenia czystych kwint i próby strojenia maszynkami. Gamy durowe i pasaże w obrębie jednej oktawy do 3 znaków.
- Najprostsze gamy molowe, rozpoczynane od pustych strun: a, d, g.
- Gamy durowe dwuoktawowe: G, A, B, (C). Naczelne zadanie nauczania początkowego: niedopuszczenie do powstania napięć w organizmie.
- Formy organizacji zajęć Obok tradycyjnej formy nauczania indywidualnego zaleca się prowadzenie zajęć grupowo — najlepiej po dwóch uczniów o zbliżonym poziomie zdolności.

Klasa druga

Zadania techniczne i muzyczne :

- Dalsza praca nad układem lewej i prawej ręki.
- Zwiększenie wymagań w zakresie intonacji, brzmienia dźwięku oraz rytmu.
- Kontynuowanie przejść na flażolety naturalne w wyższych pozycjach.
- Wprowadzenie pozycji II i III.
- Transponowanie znanych piosenek do innych pozycji.
- Powtarzanie łatwych utworów z wykorzystaniem pozycji (przykład — Zacharina: Zbiorek tańców i melodii —palcowanie dolne).

- Rozpoczęcie pracy nad biegłością.
- Granie szesnastek cyklach i legato.
- Kontynuowanie ćwiczeń z chromatyką.
- Ruchy poszerzania układu palców (ekstensja) do kwarty zwiększonej i kwinty czystej. Łatwe dwudźwięki, głównie z pustymi strunami.
- Zastosowanie dwudźwięków w znanych już piosenkach.
- Doskonalenie ruchów naprzemiennych smyczka: całym smyczkiem — końcem smyczka — całym smyczkiem — przy żabce (przykład etiud — Wohlfahrt: op. 45 nr 4, 13, 14).
- Czuwanie nad pracą prawej ręki przy żabce. Legato do ośmiu dźwięków.
- Początek pracy nad marTEM.
- Elementy techniki przygotowawczej prawej i lewej ręki (o technice przygotowawczej patrz: komentarze metodyczne do etiud nr 6 i 7 R. Kreutzera, red. E. Umińska, T. Wroński, PWM, Kraków).
- Rytm bardziej skomplikowane: ćwierćnuta z kropką i ósemka, ósemka i dwie szesnastki, triola ósemkowa.
- Wprowadzanie elementów wibracji: ruchy wibracyjne z oparciem ręki o pudło w III i IV poz. oraz w I poz. (O nauczaniu wibracji patrz: Literatura przedmiotu nr 9 i 10).
- Synkopa: ósemka-ćwierćnuta-ósemka. Rozszerzanie zakresu dynamiki: piano, mezzoforte, forte.
- Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 3 znaków przykluczowych z wykorzystaniem III pozycji.
- Samodzielne strojenie instrumentu (maszynkami).

MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy i pasaże z pamięci.
2. Szesnastki etiud o zróżnicowanych problemach technicznych.
3. Dwa koncerty (głównie pierwsze części), w tym jeden z pamięci.
4. Osiem utworów z towarzyszeniem fortepianu.

Klasa trzecia

Zadania techniczne i muzyczne

- Utrwalanie pozycji II i III. Łatwe wejścia do V pozycji na strunie E i A.
- Etiudy pasażowe dacie i legato.
- Rozwijanie biegłości: proste tryle, wprawki, etiudy i utwory biegłościowe.
- Chromatyka i poszerzanie układu palców (ekstensja) do kwinty czystej.
- Dwudźwięki: oktawy ze zmianą pozycji (najłatwiejsze).
- Pojedyncze, łatwe seksty i tercje.
- Gra kwintami czystymi na dwóch strunach.
- Łatwe akordy (pizzicato i smyczkiem).
- Flażolety naturalne. Pizzicato lewą ręką (z pustą struną). 1: MtacU., matrelć, portato.
- Podwójne détach (przygotowanie do sautille).
- Legato, legato przez struny oraz arpeggio - legato. Staccato pod łukiem — dwie, trzy, cztery nuty.
- Nauka wibracji (zaleca się rozpoczynanie nauki wibrato od III pozycji). Stosowanie wibracji w utworach mocniejszymi palcami (3 i 2) na dłuższych dźwiękach: półnuty, synkopy (wygodniej w III pozycji).
- Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków przykluczowych, w pozycjach
- i ze zmianami pozycji z zastosowaniem smyczkowań i rytmów (w obrębie 2 oktaw).
- Samodzielne strojenie skrzypiec.

CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy i pasaże z pamięci. 2. Szesnaście etiud o zróżnicowanych problemach technicznych.
3. Dwa koncerty (głównie pierwsze części), w tym jeden z pamięci. 4. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu. 5. Jeden duet

Klasa czwarta

Zadania techniczne i muzyczne

- Dalsze utrwalanie pozycji I - III oraz ich zmian. Pozycja IV i V.
 - Proste wejścia do pozycji VI i VII na strunie E.
 - Etiudy na zmiany pozycji I -V i etiudy pasażowe.
 - Zmiany pozycji grupami dźwiękowymi. Dalsza praca nad biegłością — dółtaclW. i legato. Lekkie, podwójne cktach (przygotowanie do sautille").
 - Chro-matyka i ekstensja.
 - Ćwiczenia i etiudy dwudźwiękowe.
 - Zwrócenie uwagi na trudne dwudźwięki: sekstę wielką 3 i 4 palcem oraz tercję małą 4 i 2 palcem (odpowiednie wprawki i ćwiczenia).
 - Proste dwudźwięki w pozycjach (III).
 - Ćwiczenia i etiudy oktauwowe.
 - Gamy dwudźwiękowe ze zmianami do III pozycji: oktawy, seksty, tercje w tempie wolnym, z przerwami i techniką przygotowawczą (zob. Z. Feliński: Nauka gam i zmian pozycji, cz. I, s. 34 -38).
 - Akordy. Łamanie akordów.
 - Doskonalenie wibracji wszystkimi palcami (1 - 4). Smyczkowania: marteM (szybsze i z wibracją), podwójne dółtach, staccato pod łukiem, łatwe spiccato i ricochet.
 - Legato przez struny.
 - Dynamika od pianissimo do fortissimo.
 - Praca nad kształtowaniem dźwięku i różnorodną artykulacją.
 - Pizzicato lewą i prawą ręką.
 - Flażolety.
 - Gamy durowe i molowe do 4 znaków oraz pasaże z uwzględnieniem V pozycji.
- Smyczkowania i rytmy

MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków (z pamięci). 2. Dwanaście etiud, o zróżnicowanych problemach technicznych. 3. Dwa koncerty (głównie pierwsze części), w tym jeden z pamięci. 4. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu. 5. Jeden duet (tercet, kwartet).

Uwaga! Uczniowie, którzy realizują plan nauczania bez zwiększonego wymiaru lekcji instrumentu głów-niezobowiązani są do przedstawienia minimum materiału ustalonego przez kierownika sekcji.

Klasa piąta

Zadania techniczne i muzyczne

- Pozycje VI i VII.
- Etiudy na zmiany pozycji i etiudy pasażowe dach i legato, zmiany pozycji grupami dźwiękowymi. Wchodzenie do wyższych pozycji na strunie G.
- Wprawki, etiudy i utwory biegłościowe (cMtach, legato, sautille).
- Chromatyka i ekstensja.

- Prawidłowa intonacja w utworach do 4 znaków przykluczowych, enharmonia.
- Ćwiczenia i etiudy dwudźwiękowe. Łatwiejsze dwudźwięki legato.
- Ćwiczenia i etiudy oktawowo.
- Następstwa równych dwudźwięków.
- Akordy.
- Utwory z dwudźwiękami i akordami.
- Dalsze doskonalenie wibracji, wibracja w wysokich pozycjach.
- Różnicowanie wibracji w zależności od ekspresji: wibracja wolna, szybka, szeroka, wąska. Doskonalenie różnorodnych smyczkowań i artykulacji.
- Lekkie smyczki unoszone (Sev'ik op. 3). Wprowadzenie smyczkowania:
 - sul tasto, sul ponticello, col legno.
- Flażolety sztuczne (kwartowe). Pojęcie stylu utworu: barokowy, klasyczny, romantyczny, współczesny. Odpowiednie środki wyrazu.
- Szeroki zakres dynamiki i kulminacje fraz. Gamy durowe i molowe do 4 znaków oraz pasaże. Gamy A-dur i G-dur w trzech oktawach z zastosowaniem zróżnicowanej rytmiki i smyczkowania.
- Gamy dwudźwiękowe: tercje, seksty, oktawy — detache i po 2 legato.
- Gamy i pasaże na jednej strunie.

MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków w obrębie siedmiu pozycji różnymi rodzajami smyczkowań.
2. Dwudźwięki — tercje, seksty, oktawy do trzeciej pozycji, dótaché i legato po dwie nuty.
3. Dwanaście etiud (w tym dwudźwiękowe i biegłościowe).
4. Dwa koncerty (głównie pierwsze części), w tym jeden z pamięci.
5. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu.
6. Jeden duet (tercet, kwartet).

Uwaga!

Uczniowie, którzy realizują plan nauczania bez zwiększonego wymiaru lekcji instrumentu głównego zobowiązani są do przedstawienia minimum materiału ustalonego przez kierownika sekcji.

Klasa szósta

Zadania techniczne i muzyczne

- Gra w siedmiu pozycjach.
- Wsokie pozycje na strunie E i G. Skoki do pozycji.
- Wymaganie dość dużej biegłości gry, także ze zmianami pozycji i różnymi smyczkowaniami.
- Chromatyka i ekstensja.
- Prawidłowa intonacja w utworach współczesnych.
- Tryl, mordent, tremolando.
- Dwudźwięki do czterech nut — lega-to.
- Akordy łamane i jednocześnie brzmiące (3-głosowe).
- Pojedyncze decymy.
- Różnorodne smyczkowania i artykulacje.
- Arpeggio legato, arpeggio skaczące (w pros-tych akordach).
- Flażolety naturalne i sztuczne (kwartowe).
- Pizzicato lewą i prawą ręką. Różnicowanie stylów.
- Różnicowanie wyrazu w utworze.

- Ekspresja estradowa.
- Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków, przez 3 oktawy, z zastosowaniem zróżnicowanych rytmów i smyczkowań.
- Gamy i pasaże na jednej strunie w obrębie jednej oktawy.
- Gamy dwudźwiękowe: tercje, seksty, oktawy detache i legato do 4 nut.
- Proste pochody decym — wolno, cktachć, z przerwami.

MINIMUM MATERIAŁU DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków w obrębie siedmiu pozycji, różnymi rodzajami smyczkowań (cktacli, legato, spiccato, sautille, staccato). 2. Dwudźwięki — tercje, seksty, oktawy do piątej pozycji, dach i legato po dwie i cztery nuty. 3. Dwanaście etiud (w tym dwudźwiękowe i biegłościowe). 4. Dwa koncerty (głównie pierwsze części), w tym jeden z pamięci. 5. Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu. 6. Jeden duet (tercet, kwartet).
Uwaga! Uczniowie, którzy realizują plan nauczania bez zwiększonego wymiaru lekcji instrumentu głów-niezobowiązani są do przedstawienia minimum materiału ustalonego przez kierownika sekcji.